

ДМИТРИЙ БИЛЕНКИН СТУДЪТ НА ТРАНСПЛУТОН

Превод от руски: [Неизвестен], 1971

chitanka.info

Лъчът на фенера се движеше бавно и кръгът светлина сякаш пълзеше, потрепервайки от болка. Впечатлението беше толкова ясно, че Игонин почна да се увещава: „Това е зрителна измама. Лъчът не се съкращава по обем.“

Приблизително за същото мислеше и Симаков.

Трябваше да изминат още около един километър.

Сияещият, матов, шуплест, бял, синкав, мъждив, прозрачен лед под краката беше водород, въглена киселина, метан, амоняк, неон — хората вървяха по повърхността на атмосферата. Не се виждаха газови изпарения, но те съществуваха и скриваха звездите. Хората знаеха, че от двете им страни се точи безкрайна равнина и на главите им се простират билиони години космическа пустота. Но им беше физически тясно и ако не бяха тренировките, можеше да ги обземе психоза от затворено пространство, както това се беше случило през време на една от първите експедиции на Трансплутон.

Макар да нямаше опасност от ями и пукнатини — наръчните локатори биха ги предупредили за тях — Игонин и Симаков вървяха, без да бързат, с онова бавно движение, което е присъщо на човека в затворено и тъмно пространство.

Завесата на нощта се спущаше беззвучно и бързо. Отначало над главите им се изчисти един кръг. Опасваше го димен пръстен. Като се въртеше, той се разширяваше пред очите, докато се сля с хоризонта.

— Да загасим светлината — рече Игонин.

Не, нощта не изчезна. Тя не можеше и да изчезне на такова разстояние от Слънцето. Все пак, хората въздъхнаха с облекчение. Над тях беше небе — широко, звездно, мрачно небе, тъй неподвижно, както и всичко наоколо. Но поне стана по-просторно.

Като по команда хората се обърнаха назад — натам, където ниско над хоризонта се виждаше Слънцето — едра жълта звезда, която тук не хвърляше ни светлина, ни сянка.

После, също тъй едновременно, Игонин и Симаков погледнаха напред. Закръгляйки се, черната равнина се спущаше зад хоризонта, над който се простря осеяният гъсто със звезди Млечен път. Впечатлението, че тук е край, беше необикновено силно. Широката ледена площадка сякаш надвисваше над пропастта на междузвездната пустота, където можеше да падаш вечно, да летиш милиарди години, без да достигнеш дъното.

— Глупаво — Симаков се разсмя неестествено. — Тук започвам да разбирам оня монах — помниш ли картинката в учебника, — който достигнал до края на Земята и надникнал... в нищото. А в същност каква разлика има — откъде гледаш звездите?

— Разлика все пак има — отговори тихо Игонин. — Психологическа. Ние знаем, че се намираме на края на Слънчевата система и че там — той протегна ръка — няма нищо.

При тези думи и двамата почувствуваха, като че от хоризонта появя студена вятър. Симаков, който беше по-впечатлителен, дори потрепери, макар скафандърът да го топлеше както преди.

Звездите едва-едва осветяваха ръбовете на ледените скали. Пак запалиха фенерите.

Сега светлината създаваше за кретащите хора илюзия на покрив, макар от гледище на здравия смисъл всичко това да беше нелепост. Какво значение имаше обстановката за тези, които носеха скафандър?

— 3-3-3... — рече Симаков.

— Какво има?

— Нищо. Спомних си легендата за замръзналите звукове. Глупава асоциация на мислите. Та ние под краката си нямаме лед.

— Да, думата „лед“ е неуместна тук, а друга нямаме.

— Възможно, но ето тук властвуваме не ние, а студът. И това действа на нервите.

— Представи си, че се разхождаш по Сахара, ще ти стане по-леко.

Скоро те обаче се убедиха, че тука не всичко е замръзнало. В една полегнала падинка тясна ивица от черна неподвижна течност им прегради пътя.

Наклоненият лъч освети дъното — течността се оказа абсолютно прозрачна, дълбочината никъде не надминаваше петдесет-шестдесет сантиметра.

Симаков откачи от колана си дистанционния анализатор.

— Там има всичко на всичко някакво лъжесъединение на благородни газове. Няма смисъл да заобикаляме локвата. А е неприятно...

— Тоест, как неприятно?

— Да влезеш. Като си помислиш за температурата на тази смес...

— Тя е навсякъде еднаква.

— Знам.

Той прекрачи пръв. Игонин видя как течността без плисък се склочи над коленете на Симаков, как трепнаха звездите, как се появиха кръгове, как тези кръгове изведнъж замряха, чу вик, придружен от безсмислено замахване.

— Тя ме скова! — извика Симаков.

— Но това е метастабилна течност! — стоплен от догадката си, му извика Игонин. — Почакай, ще те освободя...

Призивът беше излишен. Метастабилното състояние се отличава с това, че веществото в него може да остане течно при температура понякога много по-ниска от точката на замръзването; достатъчни са обаче една прашинка, един тласък, за да замръзне в миг цялата течност.

Игонин извади топлинния си нож. Симаков не се опитваше вече да се измъкне, само гледаше своите потънали и заледени крака, които сега го плашеха с беззащитността си. Плашеха го не тези членести, прозираци през леда металически крака, а онези голи, от плът и кръв.

Игонин се залови да действа веднага. Но състоянието на Симаков беше друго, тъй като секунда преди това той беше внезапно и страшно обхванат от онова, което и по-рано потискаше мислите му.

— Защо не извадиш своя нож? — извика му Игонин.

Симаков като че се опомни и се залови заедно с Игонин да реже леда.

— Хайде, хайде — рече Игонин, когато Симаков се освободи и направи крачка с неогъващите се крака. — Не гледай като подгонен звяр, нямаме много време — да тръгваме...

Той се обърна, като си подсвиркваше. Мъглата, която се вдигна при рязането на леда, беше толкова гъста, че когато Игонин се измъкна от нея, зад себе си откри само слабо тлеещата светлинка на фенера. Тя се люлееше, ту съвсем изчезваше, ту се разширяваше като огнено око.

— Тръгваш ли?

Игонин чакаше отговор, но отговор не последва. Само светлинката замря. Замря и вече не се движеше. Игонин гледаше вцепенен, той още не вярваше в нещастиято, но почувствува, че се страхува от тази неподвижност повече, отколкото от мълчанието на своя приятел.

— Симаков!!!

От собствения му вик в ушите му зазвънтя. После настъпи тишина, в която слабо прошумоля:

— Замръзвам...

В гласа, който по-скоро се отгатваше, нямаше ни страх, ни борба, а само покорност.

Игонин се втурна колкото имаше сили, мъглата се люшна и той видя точно пред себе си едно черно изваяние с бяло вкаменено лице, с очи, които бяха отворени, но които отразяваха светлината като стъкло.

Игонин се огледа диво наоколо, сякаш тук можеше да намери помощ. Над купола на мъглата стинеха редки звезди.

Беше късно да се вика за помощ, късно и безполезно: Симаков беше също тъй неподвижен и ням, както и всичко, което го заобикаляше.

... Когато внасяше тялото на Симаков в кабината на скайдера, Игонин не забеляза ни пилота, който му помагаше, ни лекаря, който при вида на Симаков издаде възклицание на учудване. Мислено виждаше замръзналия в леда до колене Симаков, себе си и си спомни, че можеше тогава да предположи, но не предположи, че тъкмо при такова свиване и най-малкият скрит дефект на скафандъра е способен да се прояви — въпреки пресмятанията, и всичко, което те знаеха за сигурността на скафандъра. Игонин се събуди от движението на лекаря, който възнамеряваше да отвори скафандъра на Симаков.

— Внимателно! Топлината, ако той не е замръзнал съвсем...

— Лицевият щит е чист. Не разбирате ли?

Лекарят с бързо движение оголи гърдите на Симаков и се докосна до тях с кардиоскопа. Игонин се опря на стената: звучният, изпълнил кабината удар на сърцето отека като взрив в съзнанието му.

— Убедихте ли се? — повдигна глава лекарят. — Скафандърът е издържал, не е издържал човекът. Страхът от задушаване, страхът от затворено пространство, от открито пространство — ето сега новото за медицината, фобията на студа. Не самият студ, а мисълта за студа, разбирате ли?

— Че как така? Нали в космоса, студът е също тъй страшен, но никой никога...

— В космоса студът няма облик — отговори лекарят, като приготвяше инжекцията. — Може би затова.

Публикувано във вестник „Септемврийче“, брой 69/1971 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.